

psychiatrie, criminologie enz., binnen de grenzen, waarin dit mogelijk is, wordt aangewend. Want wij zijn kinderen van dezen tijd, en nemen dankbaar elke goede gave aan, welke de Vader der lichten in deze eeuw ons schenkt.

Maar wanneer wij zoo met beide voeten in dezen tijd positie nemen, wordt ons toegeroepen, dat wij dan ook consequent en eerlijk moeten zijn, de aloude Christelijke en Gereformeerde belijdenis moeten laten varen, en met al ons hebben en houden naar het legerkamp der modernen verhuizen moeten. Van onze halfslachtigheid geven wij toch zelve bewijs, doordat wij alle dogmata van voorbeschikking, voorzienigheid, openbaring, wonder, ingeving, wedergeboorte, gebed enz., zóó wijzigen naar de nieuwere wereldbeschouwing, dat zij hun oorspronkelijken zin zoo goed als geheel verliezen. De hedendaagsche orthodoxie, zoo zegt men, bestrijdt het supranaturalisme, zij heeft er zoowel in beginsel als in toepassing mede gebroken, zij aanvaardt de moderne wereldbeschouwing en staat op denzelfden bodem, als de vrijzinnigen; en toch brengt zij de gemeente in den waan, dat zij de leer der vaderen handhaaft, en wekt zij den indruk, dat zij de vrijzinnigen principiëel bestrijdt. Daarbij voegt zich dan, evenals op politiek gebied, de klacht, dat er in den tegenwoordigen toestand der partijen iets door en door onwaars is, dat de benaming en de indeeling der richtingen niet deugt, en dat er zoo spoedig mogelijk eene andere partijgroepering moet komen. Zelfs zijn er al pogingen aangewend, om dezen wensch in vervulling te doen gaan, maar zij werden tot dusver nog weinig met succes bekroond ⁹⁾.

Deze aanklacht kan nu in zooverre terstond als juist worden erkend, als de woorden modern en orthodox, schoon als partijnamen in het Ned. Herv. Kerkgenootschap in gebruik gekomen, zeer ongeschikt zijn, om de tegenwoordig bestaande richtingen met genoegzame duidelijkheid aan te wijzen. Orthodox is de naam van hem, die met de belijdenisschriften zijner kerk instemt; maar wijl die instemming naar de letter of naar den geest, naar de hoofd- of ook naar de bijzaken verstaan kan worden, krijgt het woord dikwerf een zeer gematigden en rekbaren